

KLIMA- OG
FORURENSNINGS-
DIREKTORATET

Rana Gruber AS
Mjølanveien 29
8622 Mo i Rana

Klima- og forurensningsdirektoratet
Postboks 8100 Dep, 0032 Oslo
Besøksadresse: Strømsveien 96

Telefon: 22 57 34 00
Telefaks: 22 67 67 06
E-post: postmottak@klif.no
Internett: www.klif.no

Dato: 24.06.2013
Vår ref.: 2011/1191
Deres ref.: Nancy Stien Schreiner
Saksbehandler: Bent Bolstad (tlf.: 22573651)

Inspeksjonsrapport

2013.022.I.Klif

Inspeksjon ved Rana Gruber AS

Dato for inspeksjonen: 11. juni 2013
Kontrollnummer: 2013.022.I.Klif

Kontaktpersoner ved inspeksjonen:

Fra virksomheten:
Nancy Stien Schreiner

Fra Klima- og forurensningsdirektoratet:
Bent Bolstad og Kari Tretterud

Resultater fra inspeksjonen

Denne rapporten omhandler resultatet fra inspeksjon ved Rana Gruber AS den 11. juni 2013. Rapporten er å anse som endelig dersom vi ikke får tilbakemelding om faktiske feil innen to uker etter at rapporten er mottatt.

Klima- og forurensningsdirektoratet (Klif) gav et avvik under inspeksjonen:

Avvik:

- Virksomhetens internkontroll i forhold til ytre miljø har enkelte mangler

Avviket er nærmere beskrevet fra side 4 i rapporten.

Rana Gruber AS må sende en skriftlig bekreftelse *innen 15. oktober 2013* som dokumenterer at avviket er rettet opp. Oppfølgingen etter inspeksjonen er nærmere beskrevet på side 4.

Elektronisk dokumentert godkjenning, uten underskrift

24.06.2013	Bent Bolstad	Einar Knutsen
dato	kontrollør Klima- og forurensningsdirektoratet	seksjonssjef

Kopi av rapporten sendes til:

- Fylkesmannen i Nordland ved miljøvernavdelingen
- Rana kommune

1. Informasjon om den kontrollerte virksomheten

Ansvarlig enhet

Navn: Rana Gruber AS	
Organisasjonsnr.: 971745517	Eies av: 953049724
Bransjenr. (NACE-kode): 07.100 - Bryting av jernmalm	

Kontrollert enhet

Navn: Rana Gruber AS	Anleggsnr.: 1833.0023.02
Kommune: Rana	Fylke: Nordland
Anleggsaktivitet: Mineralsk industri, unntatt pukverk	Risikoklasse: 2
Tillatelse gitt: 20. desember 2012	Sist endret:

2. Bakgrunn for inspeksjonen

Inspeksjonen ble gjennomført for å kontrollere om gjeldende krav fastsatt i eller medhold av forurensningsloven overholdes. Inspeksjonen er en del av Klifs risikobaserte industritilsyn for i år.

Det var Rana Gruber sin **hovedgruve på Ørtfjell** ved Storforshei som ble kontrollert, jf. inspeksjonstemaene nedenfor. Inspeksjonen omfattet ikke oppredningsverket i Gullsmedvika.

Inspeksjonstema

- internkontroll
- utslippskontroll
- vedlikehold
- tankanlegg
- Pågående prosjekt med å redusere utslippet til Rana elva (slambassenger etc.)

Rapporten omhandler avvik og anmerkninger som ble påpekt under inspeksjonen og gir ingen fullstendig tilstandsvurdering av virksomhetens miljøarbeid eller miljøstatus.

Definisjoner

Avvik: Manglende etterlevelse av krav fastsatt i eller i medhold av lov.

Anmerkning: Et forhold som tilsynsetatene mener er nødvendig å påpeke for å ivareta ytre miljø, men som ikke omfattes av definisjonen for avvik.

Andre forhold: Saker som framkom under inspeksjonen og som det kan være nyttig for virksomheten og saksbehandlere å kjenne til. Her kan også inngå kommentarer til tema som ble tatt opp under inspeksjonen, men der det ikke ble gitt avvik eller anmerkninger.

3. Oppfølging etter inspeksjonen

Rana Gruber AS plikter snarest å rette opp avviket som er beskrevet i denne rapporten. For at Klif skal kunne avslutte saken må Raufoss Næringspark *innen 15. oktober 2013* sende en skriftlig tilbakemelding på at avviket er rettet. Dersom virksomheten mener det ikke lar seg gjøre å rette opp avviket innen denne fristen, må tilbakemeldingen inneholde en tidfestet plan for opprettingen.

Klif og Direktoratet for naturforvaltning blir fra og med 1. juli 2013 slått sammen til det nye Miljødirektoratet. Vi ber derfor om at dere stiler svarbrevet eller epost til det nye direktoratet. Epostadressen til Miljødirektoratet blir post@miljodir.no. Ved bruk av epost påfør v/Bent Bolstad.

4. Gebyr for virksomhet med tillatelse

Virksomheten skal betale gebyr for kontrollen (jf. forurensningsforskriften § 39-6). Rana Gruber AS er i tillatelsen plassert i risikoklasse 2. Dette betyr at dere skal betale kr. 15 200,- i gebyr for den gjennomførte inspeksjonen. Faktura ettersendes.

Klif viser forøvrig til forurensningsforskriftens kapittel 39 om innkreving av gebyr til statskassen.

5. Offentlighet i forvaltningen

Denne rapporten vil være tilgjengelig for offentligheten via det nye Miljødirektoratets postjournal på www.miljodirektoratet.no (jf. offentleglova).

6. Avvik

Vi gav følgende avvik under inspeksjonen:

Avvik 1

Virksomhetens internkontroll i forhold til ytre miljø har enkelte mangler

Avvik fra:

- Tillatelsen av 20.12.2012, vilkår 10.1 og 10.2
- Forskrift om systematisk helse,- miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften), § 4 og § 5 pkt. 6, 7 og 8

Kommentarer:

Virksomhetens internkontroll i forhold til ytre miljø har enkelte mangler:

Miljørisiko

Virksomheten har utført miljørisikovurderinger som omfatter konsekvens og sannsynlighetsvurderinger av aktiviteter/rutiner og installasjoner på Ørtfjell gruve på Storforshei. Klif vil imidlertid påpeke at det ikke framgår av miljørisikovurderingen hvilket faglig beslutningsunderlag, faglige kriterier, som er vektlagt ved rangering/vektning av miljøkonsekvensene, blant annet i forhold til påvirkning av Rana elva.

Vi vil også påpeke at virksomhetens egen anbefaling, etter en tidligere risikovurdering, om å bygge oppsamlingsbasseng rundt to dieseltanker (hver på ca.30 m³) ikke er fulgt opp og lukket som forutsatt i eget system.

Rutine for prøvetaking, utslipp til vann

Virksomheten har etablert en praksis/rutine og ansvar for prøvetaking av vannutslipp til Rana elva. Klif vil imidlertid påpeke at denne rutinen ikke er nedfelt i internkontrollen som en skriftlig rutine/instruks etc.

Rutine for mottak og påfylling av diesel på tanker

Klif vil påpeke at det ikke er etablert en skriftlig rutine i internkontrollen for påfylling av diesel på tankene.

Ledelsen gjennomgang

Virksomheten har rutiner for ledelsens gjennomgang og foretar jevnlig en slik mer overordnet gjennomgåelse av sitt kvalitetssystem. Internkontrollen, inkludert ytre miljø, er omfattet av denne gjennomgangen. Klif vil påpeke at ledelsens gjennomgang mangler en utsjekking på noen sentrale miljøområder. Status med hensyn på teknisk tilstand og forebyggende vedlikehold av utslippsrelatert utstyr mangler, for eksempel om vedlikeholdsplaner er gjennomført som forutsatt og om viktig utstyr er i tilfredsstillende teknisk stand. Et annet viktig miljøtema som ikke er tatt opp i ledelsens gjennomgang er oppfølging og framdrift av miljørisikovurderinger (jf. ovenfor om eget forslag om oppsamlingsbasseng rundt dieseltanker som ikke var fulgt opp og lukket).

7. Anmerkninger

Det ble ikke gitt anmerkninger under inspeksjonen.

8. Andre forhold

8.1 Tiltak for å redusere vannutslippene til Rana elva

Status og framdrift av Rana Grubers tiltaksarbeid for å få redusert utslippene av gruvevann/suspendert stoff (SS) til Rana elva ble gjennomgått under inspeksjonen. Tiltakene går i korthet ut på å lede rent vann (vannkilder/vanntilførsler på oversiden/oppstrøms gruva som ikke er forurenset) utenom gruva for ikke å belaste gruvans renseanlegg (slambassenger) med en for stor hydraulisk belastning. Dette arbeidet pågår for fullt og pr. i dag er det i drift 2 slambassenger. Virksomhetens plan er at rent vann som kommer inn i gruva skal ledes utenom de aktiviteter og installasjoner i gruva som vil forurense vannet. Det skal gjøres ved å lede vannet inn i et eget slambasseng og så via et eget rørsystem lede dette vannet ut i Rana elva.

En slik omlegging av rent vann vil medføre at mengden forurenset gruvevann blir langt mindre enn i dag. Tilførsel av rent vann kan i dag i følge virksomheten utgjøre opp mot 50-60 % av vann som passerer gruva. Resterende vann er gruvevann forurenset med suspendert stoff. Bortledning av rent vann vil i følge virksomheten medføre at gruvevannet mengdemessig blir mer håndterbart og kontrollerbart. Det vil da bli lettere å oppnå god nok oppholdstid i slambassengene og dermed oppnå en forbedret sedimentering av suspendert stoff/slam. Vannet skal renses i to seriekoblede slambassenger, før det slippes ut i Rana elva. Det overordnede målet med tiltakene er å etterleve den innskjerpede utslippsgrense for SS på 50 mg/l som trer i kraft 1.4.2014 (jf. vilkår 3.9 i tillatelsen).

Klif har ingen kommentarer til ovennevnte tiltaksarbeidet, slik dette ble redegjort for av virksomheten under inspeksjonen. Prosessen med tiltaksarbeidet er målstyrt og beskrevet i en handlings-/tiltaksplan, med ansvar og frister, og planen er forankret til ledelsen og styret. Når det gjelder utslippskontroll legger Rana Gruber opp til at det skal installeres online turbiditetsmåler for å kunne ha en kontinuerlig overvåking av partikkelinnholdet/forurensninger i utslippsvannet. I tillegg vil det som i dag være en daglig manuell prøvetaking i utslippspunktet og disse prøvene analyseres på virksomhetens laboratorium. Rana Gruber opplyser at laboratoriet er med på ringtest og 3. parts kontroll.

8.2 Overvåking fra kontrollrom

Gruvedriften blir overvåket fra kontrollrommet i administrasjonsbygget ved gruva. Virksomheten opplyser at det vil bli lagt opp til at samme skjermbilder/overvåkingsbilder også skal komme fram i kontrollrommet i oppredningsverket i Gullsmedvika hvor det er døgnkontinuerlig bemanning.

8.3 Utslippsmålinger og utslippspunktet, Rana elva

Resultatene fra virksomhetens utslippsmålinger viser at de målte SS- verdiene viser stor variasjon gjennom året avhengig blant annet av vårflom og nedbørsituasjonen. I snitt ligger verdiene på 1500 mg/l SS, mao. langt over utslippsgrensen på 50 mg/l som gjelder fra 1.4.2013. Mengden forurenset gruvevann som slippes ut i Rana elva utgjør pr. i dag ca. 2- 300 m³/time, men denne mengden varierer også mye gjennom året.

Utslippspunktet i Rana elva

Det ble også gjort en befaring ved utslippspunktet i Rana elva som er rett nedenfor gruveområdet. Det ble observert tydelig rød farget slam/finpartikler fra utløpsrøret og et par ti talls meter nedstrøms. Etter det var det ikke lenger noe synlig utslipp på grunn av fortykning og relativt stor vannføring som det var på inspeksjonsdagen. Virksomheten opplyser at de forventer at deres tiltak, jf. ovenfor, vil medføre at dagens utslippssituasjon blir forbedret slik at utslippskravet fra 1.4.2013 blir etterlevet.

8.4 NIVA undersøkelse

NIVA har på oppdrag fra virksomheten gjennomført undersøkelser av hvordan gruvevannet påvirker Rana elva. Foreløpig rapport blir oversendt Klif 1. juli. Jf. for øvrig tillatelsens vilkår 13.3 med krav om kartlegging av gruvevannets påvirkning av Rana elva.

8.5 Befaring

Det ble foretatt befaring nede i gruen og i gruveområdet (på bakkenivået), og ved elven/bekken ovenfor gruveområdet som skal legges i rør for å lede vannet utenom slambassengene inne i gruva. Rørene er kjøpt inn og var lagret på området i påvente av oppstart av arbeidet. De nye slambassengene ble også befart, men litt begrenset hva man kan se her på grunn av det er relativt mørkt nede i gruvegangene.

9. Dokumentunderlag

Lovgrunnlaget for inspeksjonen var:

- Lov om vern mot forurensninger og om avfall (forurensningsloven) med underliggende forskrifter

- Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften)
- Tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven fra Klif